

Березівська Лариса Дмитрівна —

доктор педагогічних наук, професор, директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Фахівець у галузі історії педагогіки. Автор понад 200 наукових праць із широкого кола проблем історії педагогіки, методології історії педагогіки, історії державної освітньої політики, реформування шкільної освіти, громадсько-педагогічного руху, діяльності різних типів навчальних закладів в Україні, педагогічної біографіки.

Член двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Входить до складу редколегій низки фахових видань.

РЕЦЕНЗІЯ

**на хрестоматію «Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів»,
Том 1, К.: Педагогічна думка, 2015. – 176 с.**

В умовах глобалізації сучасного світу порівняльно-педагогічні розвідки все більше позиціонуються країнами як один з інструментів досягнення національними освітніми системами міжнародних стандартів якості у контексті конкурентоспроможності. Тому обрання порівняльної педагогіки темою рецензованої роботи сумнівів не викликає. Цінним вважаємо звернення до найбільш складної проблематики – методології порівняльної педагогіки, яка впродовж тривалого часу розробляється зарубіжними компаративістами. Українські вчені також зробили внесок у це питання, ними напрацьовано креативний доробок, який частково і представлено у хрестоматії «Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів». Переконані, що обраний авторами формат хрестоматії є цінним з огляду на її практико-зорієнтованість – він сприяє використанню вміщених там теоретичних положень викладачами, студентами, науковцями, широкою педагогічною громадськістю.

Праці українських науковців О. А. Заболотної, М. Ю. Красовицького, Н. М. Лавриченко, О. І. Локшиної, О. В. Овчарук, О. І. Огієнко, Л. П. Пуховської, А. А. Сбруєвої, С. О. Сисоєвої, І. В. Соколової, І. О. Сташевської, І. Г. Тараненко, Г. В. Степенко, С. І. Цюри, Г. П. Щуки, акумульовані у хрестоматії, різнобічно характеризують методологічні постулати порівняльної педагогіки. Хрестоматію підготовлено за ініціативи відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України; упорядник – завідувач відділу О. І. Локшина; рецензенти – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, академік секретар Відділення вищої освіти НАПН України М. Б. Євтух; доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, академік секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України О. В. Сухомлинська.

Хрестоматія складається з чотирьох розділів. У першому розділі «Поступ порівняльної педагогіки» представлено історію становлення та розвитку порівняльної педагогіки. Праці А. А. Сбруєвої «Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки: глобальний та національний контексти» та О. І. Локшиної «Професіоналізація порівняльної педагогіки в Україні: здобутки і виклики у вимірі педагогічної компаративістики у зарубіжжі» розкривають генезу порівняльної педагогіки, починаючи від найдавніших часів до XXI століття. Презентуючи цей поступ у форматі періодизації, А. А. Сбруєва розкриває ключові характеристики кожного з періодів, проектує світові трансформації у царині порівняльної педагогіки на вітчизняний ґрунт. О. І. Локшина акцентує увагу на сучасних процесах, які характеризують розвиток порівняльної педагогіки в Україні в аспектах організаційного становлення та розвитку методологічних засад.

Другий розділ «Порівняльна педагогіка як галузь педагогічної науки» презентує авторські концепції порівняльної педагогіки М. Ю. Красовицького та І. Г. Тараненко і Г. В. Степенко. Автори пропонують власну систему поглядів на мету та завдання компаративних досліджень у галузі освіти. Обидві концепції опубліковано вперше. Науковці викладають бачення предмета, об'єкта, мети, завдань, функцій порівняльної педагогіки, детально зупиняються на фазах і методах порівняльно-педагогічного дослідження.

Третій розділ «Методологічні підходи до порівняльно-педагогічних досліджень» є оглядом методологічних здобутків і викликів, що стоять перед порівняльною педагогікою. Розділ концентрує праці Н. М. Лавриченко «Методологічні аспекти порівняльно-педагогічних досліджень», О. В. Овчарук «Тенденції та підходи до порівняльних досліджень у галузі освіти», С. Б. Цюри «Особливості методології порівняльних педагогічних досліджень», у яких автори розмірковують над місцем порівняльної педагогіки у системі наук, характеризують тенденції її розвитку, досліджують методологію порівняльного аналізу.

У четвертому розділі «Сучасні напрями розвитку порівняльної педагогіки» вміщено праці О. А. Заболотної «Концептуальна модель порівняльно-педагогічного дослідження шкільної альтернативної освіти», О. І. Огієнко «Порівняльно-педагогічні дослідження у галузі освіти дорослих як перспективний напрямок розвитку педагогічної компаративістики», Л. П. Пуховської «Теоретичні засади професійного розвитку вчителів: рух до концептуальної карти», С. О. Сисоевої «Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології», І. В. Соколової «Наукові підходи до проведення компаративних досліджень в освіті», І. О. Сташевської «Методологічні основи порівняльної музичної педагогіки», Г. П. Щуки «Методологічні основи порівняльно-педагогічних досліджень». Автори проєктують методологію порівняльної педагогіки на увесь спектр системи освіти у контексті навчання впродовж життя.

Цінним для вітчизняного читача є вміщені Рекомендації до виконання дисертаційних робіт з порівняльної педагогіки, що були розроблені провідними українськими компаративістами та схвалені науковою спільнотою.

Підсумовуючи, наголосимо, що хрестоматія «Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів», Том 1 є першим в Україні виданням такого формату. Сподіваємося, що вона стане у нагоді усім, хто працює у полі педагогічної компаративістики, а автори продовжать розпочату серію хрестоматій «Порівняльна педагогіка».